

Somogy Múzeumi Kézirat
NA 2281-2003.
Kézirat adattár

Somogy Múzeumi Kézirat
NA 2281-2003.
Kézirat adattár

Gyűjtemény: VAMOSI LAJOSÉ-HOLVÁTH REZKA
Gyűjtés ideje: 2003. 03. 25.

--	--	--	--

TART: A FERTŐZÖTT NEOLITAI LAKTÁRSÁG TOLALHATÓI FA- FÉM ÉS
SZARUTÁRGYAIK RESTAURÁLÁSI TERVE

3 lap

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

FOLDRAZI MŰTÁRO: KAPOSVÁR
SZAKMŰTÁRO: XXIX

RESTAURÁLÁSI TERV

A FERTŐZÖTT NÉPRAJZI RAKTÁRBAN TALÁLHATÓ FA-, FÉM- ÉS SZARUTÁRGYAK RESTAURÁLÁSI TERVE

A Rippl-Rónai Múzeum „ideiglenes” néprajzi raktárában a közelmúltban erőteljes penészgomba fertőzés alakult ki. A kialakult állapot megszüntetésére az eddigi szakvélemények és szakmai megbeszélések alapján az alábbi restaurálási tervet készítettük el.

1. lépés: Az élő gombatelepek szárítással történő elpusztítása. A szárítás jól zárható megfelelően szigetelt kisméretű, 20 °C hőmérsékletű és 25 – 30 % relatív páratartalmú helyiségben történik. A megfelelő páratartalom kialakításához szükséges egy hordozható páramentesítő készülék, amely - ha lehetséges – spóraszűrővel van ellátva. A helyiségnek lehetőleg a jelenlegi raktár közelében kell lennie, hogy a tárgyak mozgatásakor elkerüljük a gomba spórák szétszóródását. A gombatelepek kiszáradásához, elpusztulásához a fertőzés mértékétől függően akár több hetes szárítás is szükséges lehet. A tárgyak mozgatásához szükséges védőfelszerelés: porvédőmaszk, védőruha, gumikesztyű.
2. lépés: A kiszáradt, elpusztult gombatelepek eltávolítása a tárgyak felületéről. A műveletet egy spóraszűrővel ellátott speciális porszívóval végezzük, spóraszűrő célja, hogy megakadályozzuk a gomba spórák szétszóródását. A munka végrehajtásához szükséges védőfelszerelés: porvédőmaszk, védőruha és gumikesztyű.
3. lépés: A tárgyak fertőtlenítése, spóramentesítése. A kezelés 70% -os purissimum ethanollal illetve cetil – trimetil – ammonium – bromid 70 %-os etil-alkoholos oldatával történik, a fertőzés mértékétől függő koncentrációban. A kezelőszert permetezéssel illetve ecseteléssel juttatjuk a tárgyak felületére, amely tárgynál ez lehetséges. Ahol ez nem lehetséges ott a tárgyat jól záródó, megfelelően szigetelt fertőtlenítő ládában, esetleg több rétegű fóliazsákban, a kezelőszert gőzében tárolva történik a spóramentesítés. A kezelés időtartama ebben az esetben is a fertőzés mértékétől függ. A kezelés során védőkesztyű és szerves oldószerek gőze ellen védő álarc használata szükséges.

4. lépés: A fertőtlenítőszer kipárolgatása a tárgyakból, a fertőtlenített tárgyak kiszellőztetése, szabad levegőn illetve egy zárható, jól szellőztethető elkülönített helyiségben.
5. lépés: A fertőtlenített, alaposan kiszellőztetett tárgyak tisztítása. Ez az adott tárgytól függően lehet száraz vagy, nedves tisztítás, ha szükséges, akkor vegyszeres tisztítás, fémtárgyak esetében vegyszeres tisztítás és passziválás. A fa és szarutárgyak esetében a tisztítást egy alapos öblítés követi, majd lassú, fokozatos szárítás szükséges, hogy elkerüljük a tárgyak hirtelen száradásakor fellépő deformálódását, repedezését, zsugorodását.
6. lépés: Ha szükséges, akkor a tárgyak ragasztása, tárgyak esztétikai megjelenését, stabilitását hátrányosan befolyásoló hiányok kiegészítése a megfelelő, reverzibilis ragasztó és kiegészítő anyagokkal.
7. lépés: Konzerválás.
Fémtárgyak konzerválása acetón és toluol vagy xylol keverékében oldott Paraloid B72 –vel, a fa és szarutárgyak konzerválása propolis alkoholos oldatával, illetve méhviasz, lenolaj és terpentín, benzinben oldott keverékével történik. Az esetleg előforduló rovarkárosítók elleni védekezés céljából xylamonos kezelést alkalmazunk.
8. lépés: A kezelt tárgyak elhelyezése a megfelelően kialakított raktárban, anyagfajtánként egymástól jól elkülönítve, portól védve. A szerves anyagú tárgyakat különösen védeni kell a portól, fénytől illetve sérüléstől.
A különböző anyagfajták megfelelő raktározásához különböző klimatikus viszonyokat kellene biztosítani (szerves alapú tárgyak esetében 15 – 20 °C hőmérséklet és 45-55 %-os relatív páratartalom(RH), fémek esetén 15 – 20 °C és 40 % alatti páratartalom ideális), erre azonban – tudomásunk szerint - nincs lehetőség. Ezért a tárgyak elhelyezésére - a fent leírt értékek figyelembe vételével – 15 – 18 °C hőmérsékletű és 40 - 50 % relatív páratartalmú helyiség lenne a legmegfelelőbb. A hőmérsékletet és a páratartalmat, valamint a tárgyak állapotát a gyűjtemény kezelőjének ajánlott rendszeresen ellenőrizni.

A munka haladéktalan megkezdéséhez feltétlenül szükséges a szárító helyiség és az átmeneti raktár kijelölése, majd a végleges raktározáshoz a megfelelő helyiség kialakítása.

A szárításhoz szükséges párátlanító berendezést csak a szárításhoz kijelölt helyiség paramétereinek (alapterület, légköbméter, izolálási és szigetelési lehetőség, jelenlegi páratartalom) ismeretében lehet megrendelni és beszerezni.

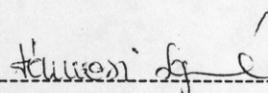
Ezen kívül meg kell teremteni a párátlanító berendezés és a speciális porszívó, valamint a kezelőszerek, különféle eszközök és védőfelszerelések beszerzéséhez szükséges anyagi feltételeket is.

A beszerzésre kerülő gépek, berendezések nem csak a jelenlegi munkához használhatók, hanem a jövőben is jó szolgálatot tehetnek a különféle raktárhelyiségek klimatikus viszonyainak beállításánál, illetve a különféle restaurátori munkák során.

Kaposvár, 2003. március 25.

Horváth Péter
főrestaurátor

Vámosi Lajosné
restaurátor tanácsos